

Raportul nr. 3 al MO Promo-LEX: îngrijorări semnificative în contextul unei campanii electorale tot mai dinamice

Promo-LEX constată tot mai multe lacune în procesul de organizare și desfășurare a campaniei electorale pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021. În perioada de raportare (26 mai 2021 – 8 iunie 2021), au fost atestate un șir de aspecte pozitive, dar și multiple îngrijorări cu privire la procesul electoral:

Activitatea organelor electorale: realizări și aspecte problematice în perioada de raportare

MO Promo-LEX a constatat o accelerare a procesul de acreditare a observatorilor, fiind acreditați în această perioadă 734 (91%) de observatori din totalul de 811. De asemenea, alegerea conducerii CECE s-a realizat în termene legale, fiind respectat inclusiv echilibrul de gen în cazul posturilor de conducere, excepție fiind doar în cazul funcției de secretar CECE, ocupată în proporție de 84% femei.

Un aspect problematic observat în activitatea CECE ține de orarul de lucru al acestora, care nu este respectat. Astfel, din totalul de 83 de vizite întreprinse în timpul orelor de muncă, în cadrul a șapte vizite (8%) sediile CECE II erau închise. O altă problemă ține de lipsa accesului pentru persoanele cu dizabilități în sediile CECE II întrucât doar 17 (46%) din cele 37 locații sunt accesibile persoanelor cu necesități speciale locomotorii.

Pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 au fost formate 2149 SV, inclusiv 1959 de către CECE II. Pe de altă parte, au fost constatate multiple aspecte problematice care țin de prestația CEC în contextul adoptării hotărârilor cu privire la crearea secțiilor de votare pentru alegătorii din regiunea transnistreană – 44 SV, dar și peste hotare – 146 SV.

Astfel, deși la alegerile pentru funcția de Președinte din 2020 au votat mai puțini alegători din regiunea Transnistreană decât la parlamentarele din 2019, pentru scrutinul din 11 iulie 2021 au fost organizate cu 2 SV mai multe. La fel, **atragem atenția asupra faptului că, 2 SV au fost create în orașul Bender și 1 SV în satul Corjova, în condițiile în care autoritățile statului nu au un control efectiv asupra acestor localități, existând astfel riscuri semnificative** (exprimate inclusiv de Serviciul de Securitate și Informații și Biroul Politici de Reintegrare) **pentru securitatea procesului electoral și a participațiilor la acesta.**

Cu referință la secțiile de votare pentru alegătorii din afara

țării, CEC a constituit inițial, în data de 5 iunie 2021 doar 139 SV, fără a ține cont de criteriile legale care sunt prevăzute de Codul Electoral pentru stabilirea acestora.

Urmare a presiunilor sociale și politice, CEC a revenit asupra hotărârii sale și a decis în data de 7 iunie 2021 să creeze 146 SV. **În opinia MO Promo-LEX, CEC trebuia să pornească de la cifra de minim 150 de secții de votare, așa cum și-a stabilit în devizul de cheltuieli**, cu posibilitatea majorării numărului acestora în cazul în care MAEIE/Guvernul ar fi garantat disponibilitatea resurselor financiare suficiente.

Concurenți electorali mai activi – incidente tot mai multe

Activitatea concurenților electorali se intensifică o dată cu creșterea numărului de concurenți înregistrați, dar și urmare a înaintării în campania electorală.

Astfel, către 8

iunie 2021, cu trei zile înainte de expirarea termenului pentru depunerea dosarelor de înregistrare, CEC a înregistrat în total 17 concurenți electorali, alte două dosare fiind în examinare. Prin comparație, la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019 pe circumscripția națională au fost înregistrați în total 15 concurenți. În perioada 26 – 8 mai 2021, au fost raportate cel puțin 673 de activități electorale desfășurate de nouă concurenți electorali, cei mai activi fiind BECS – 357 activități (53%) și PAS – 177 activități (26%).

Sporește însă și numărul încălcărilor raportate de către observatorii Promo-LEX. Astfel, **în perioada de referință, au fost raportate cel puțin 42 de cazuri ce pot fi calificate drept utilizare a resurselor administrative** (implicarea angajaților din sectorul public în activități de campanie electorală – 27 de cazuri; asumarea meritelor pentru lucrări/servicii efectuate din bani publici – 3 cazuri; organizarea întrunirilor electorale în cadrul instituțiilor de stat, cu angajații acestor instituții, în timpul orelor de muncă a acestora – 12 cazuri), de către: BECS – 34 cazuri, PDM – 4 cazuri, PAS – 2 cazuri, BERU și PDCM – câte 1 caz.

Raportul nr. 3 al *MO Promo-LEX prezintă de asemenea și un caz ce poate fi calificat drept oferire de cadouri cu impact electoral, în care a fost vizat candidatul BECS (un teren de joacă pentru localitatea Parcani, Slobozia)*. La fel, au fost raportate opt cazuri de utilizare a imaginii/simbolurilor de stat ale Republicii Moldova sau ale altor state în scop de promovare electorală (4 – PAS, 2 BECS și câte 1 caz – PPPDA și PUN).

Atragem atenția și asupra a **două cazuri de activități de campanie în care sunt vizate cultele religioase**. Pe de o parte, a fost raportat un caz în care reprezentanții cultelor religioase s-au implicat direct în campania electorală a PDM, de cealaltă parte, BECS a utilizat imaginea cultelor religioase în activitățile de promovare.

Cheltuieli neraportate de către concurenții electorali în sumă de cel puțin 1 922 687 lei

În perioada 21 mai – 4 iunie 2021, șapte concurenți electorali (PPCC, BERU, PPȘ, PAS, BECS, PDM și PPPDA) au declarat venituri totale în sumă de 9 551 708 de lei. De cealaltă parte, suma cheltuielilor declarate este de 5 880 932 de lei. Cele mai multe cheltuieli au fost raportate pentru publicitate electorală – 39%, pentru materialele promoționale – 34%, și pentru organizarea evenimentelor electorale – 16%.

Totodată, **MO Promo-LEX a estimat pentru primele două săptămâni de campanie electorală cheltuieli neraportate de cel puțin 1 922 687 lei**, dintre care PAS – 1 068 194 lei (56%), BECS – 457 335 lei (24%), PPPDA – 119 860 lei (6%), PPCC – 91 909 lei (5%), PACE – 86 249 lei (4%), PPȘ – 81 509 lei (4%), PDM – 13 185 lei (1%), BERU – 4 447 lei. Cele mai multe cheltuielilor neraportate au fost estimate pentru materialele promoționale (56%) și publicitatea stradală și mobilă (18%).

Activități ale altor instituții publice în contextul scrutinului parlamentar anticipat

În data de 28 mai 2021 Președinția a organizat ședința Consiliului Suprem de Securitate având pe agendă subiecte ce țin de riscurile de corupție în procesul finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale. Promo-LEX susține necesitatea asigurării unei finanțări legale și transparente a partidelor și concurențelor electorale, însă **atragem atenția asupra importanței abținerii în perioada electorală de la acțiuni care pot fi interpretate drept implicare sau influențare a procesului electoral.**

Chiar dacă cu întârziere, Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică a aprobat Instrucțiunea privind modalitatea de organizare și desfășurare de către CEC a scrutinelor electorale în condițiile situației pandemice. Totuși, ne exprimăm îngrijorarea față de faptul că unele incertitudini din Instrucțiune, constatate și la alegerile prezidențiale, nu au fost corectate.

Cu regret, constatăm în continuare carențe și în realizarea de către APL a atribuțiilor ce țin de asigurarea unui proces electoral transparent și corect. Și la acest scrutin Consiliul Municipal Chișinău nu a aprobat desemnarea din partea autorității publice locale a membrilor BESV. În context, **atragem atenția că, utilizarea Registrului Funcționarilor Electoralii al CEC cu scopul de a substitui competențele APL în desemnarea membrilor de birou este o practică care subminează**

transparența procesului electoral și trezește semne de întrebare privind integritatea procedurilor.

În același timp, MO Promo-LEX se arată îngrijorată de informațiile difuzate de Congresul Autorităților Locale din Moldova (confirmate și din alte surse) cu privire la adresările mai multor primari care acuză inițierea de către organele de anchetă și control a verificărilor inopinate în perioada electorală, inclusiv la indicația unor deputați, concurenți electorali.

Sesizări nesoluționate în termen restrâns și rată crescută de inadmisibilitate a contestațiilor

În perioada monitorizată, CEC a recepționat 5 contestații și 4 sesizări, majoritatea fiind depuse împotriva acțiunilor concurenților electorali. Sesizările nu au fost soluționate termenul maxim prevăzut pentru examinarea contestațiilor, iar în privința a 3 dintre cele 5 contestații depuse, CEC le-a declarat inadmisibile.

Alte cel puțin 10 contestații au fost depuse împotriva acțiunilor și hotărârilor CEC la Curtea de Apel Chișinău. Până la 8 iunie 2021 în privința a 5 din acestea Curtea de Apel Chișinău a emis, în termene legale, încheieri prin care a declarat inadmisibile acțiunile depuse din cauza lipsei unei vătămări reale a dreptului personal de alegător sau de concurent electoral. ***Cu referire la inadmisibilitatea contestațiilor, Promo-LEX consideră că motivul invocat este neîntemeiat, or orice încălcare electorală afectează dreptul alegătorilor de a-și forma o opinie sau dreptul concurenților electorali de a candida în condiții egale.***

Discursul de ură și incitare la discriminare rămâne nesancționat și la acest scrutin

În pofida existenței unui Cod de conduită privind desfășurarea și reflectarea campaniei electorale la alegerile parlamentare din 11 iulie 2021, monitorii Promo-LEX au constatat cel puțin

36 cazuri de utilizare a discursului de ură și instigare la discriminare – în creștere cu aproximativ 33% comparativ cu perioada precedentă de monitorizare.

Raportul integral poate fi accesat [aici.](#)

Misiunea de observare a alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 este desfășurată de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin Programul „Democrație, Transparență și Responsabilitate”, al Consiliului European prin proiectul „Suport pentru observarea civică a alegerilor parlamentare anticipate din 2021 în secțiile de votare create în străinătate”, precum și al Oficiului Ambasadei Regatului Țărilor de Jos la Chișinău prin proiectul „Suport pentru informarea cetățenilor și observarea civică a alegerilor parlamentare anticipate din 2021 în secțiile de votare create alegătorii din regiunea Transnistreană”. Componenta „Discursul instigator la ură” este susținută de către Departamentul Justiție și Drepturile Omului al Fundației Soros Moldova prin proiectul „Consolidarea unei platforme de dezvoltare a activismului și educației de Drepturi ale Omului în Republica Moldova – etapa a IV-a”.

Pentru informații, contactați: Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX; GSM: 069 26 96 84; E-mail: inga.stegarescu@promolex.md

---

POZIȚIA COALIȚIEI CIVICE

PENTRU ALEGERI LIBERE ȘI CORECTE față de decizia ilegală a Comisiei Electorale Centrale privind deschiderea secțiilor de votare peste hotare pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021

07 iunie 2021

Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte **condamnă decizia ilegală și iresponsabilă** a Comisiei Electorale Centrale privind deschiderea a doar 139 secții de votare în străinătate pentru alegerile parlamentare anticipate din 11

iulie 2021.

Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte solicită CEC:

- **să modifice în mod urgent hotărârea nr. 4966 din 5 iunie 2021** cu privire la constituirea secțiilor de votare în străinătate;
- **să aplice cu bună-credință cele trei criterii prevăzute în Codul Electoral** pentru stabilirea a cel puțin 150 secții de votare peste hotare, cu posibilitatea majorării numărului acestora în cazul în care MAEIE/Guvernul va pune la dispoziția CEC resurse financiare suficiente în acest scop;
- **să publice toate documentele referitoare la procesul de constituire a secțiilor de votare peste hotare**, inclusiv recomandările și avizul prealabil al MAEIE.

Aprecierea Coaliției în raport cu hotărârea CEC [nr. 4966](#) din 5 iunie 2021 cu privire la constituirea secțiilor de votare în străinătate, dar și solicitările expuse mai sus au la bază următoarele constatări și argumente:

1. **Comisia Electorală Centrală nu a ținut cont de cele trei criterii[1] prevăzute de Codul Electoral pentru stabilirea secțiilor de votare peste hotare.** Dezacordul CEC cu criteriile stabilite de legiuitor pentru constituirea secțiilor de votare peste hotare, sau lipsa de claritate a acestora, nu îndreptățește Comisia să le excludă de la aplicare. Criteriile urmau a fi aplicate în mod obligatoriu, în acest sens existând și practica pozitivă a alegerilor prezidențiale din 2020, atunci când CEC a oferit fiecărui criteriu o pondere egală[2].
2. Potrivit prevederilor Codului electoral (art. 31 alin. (2)) **organizarea secțiilor de votare pentru alegătorii din străinătate se constituie pentru fiecare scrutin în parte.** În pofida acestei prevederi legale, potrivit declarațiilor unor membri CEC, constituirea a 139 secții de votare, a avut la baza principiul conservării

numărului și locațiilor secțiilor de votare organizate pentru alegerile prezidențiale din 2020.

3. **Se observă o interpretare și aplicare neuniformă a legislației în vigoare de către CEC.** Astfel, spre exemplu, în contextul adoptării hotărârii nr. 4965/2021 [cu privire la organizarea secțiilor de votare pentru alegătorii din localitățile din stânga Nistrului \(Transnistria\) în cadrul alegerilor parlamentare anticipate din data de 11 iulie 2021](#), pentru argumentarea necesității constituirii unui număr mai mare de secții de votare decât în alegerile prezidențiale din 2020 raportorul a prezentat inclusiv motive privind: a) solicitarea unei APL de constituire a secției de votare în localitate; b) înregistrarea în cadrul alegerilor prezidențiale a multor cazuri de formare rândurilor de alegători în fața secțiilor de votare și a necesității de fluidizare a acestor.

Prin contrast, comparativ cu organizarea SV pentru alegătorii din regiunea transnistreană, unde la prezidențialele din 2020 au votat mai puțini alegători (turul doi – 31 784) decât la parlamentarele din 2019 (37 257) iar numărul secțiilor de votare a fost majorat cu 2 SV, în cazul secțiilor de votare pentru alegătorii din străinătate, chiar dacă la alegerile prezidențiale din 2020 (turul doi) au votat aproape de patru ori mai mulți alegători (263 177) decât la parlamentarele din 2019 (cca. 76 600), numărul secțiilor de votare nu a fost modificat.

4. Dacă utilizăm datele publicate pe inregistrare.cec.md și www.cec.md și verificăm aplicarea formulei de calcul de care s-a condus CEC la aprobarea hotărârii CEC nr. 4966/2021, menținând numărul maxim de 139 de secții de vot, stabilit de către CEC, **se observă discrepanțe serioase între numărul secțiilor de votare aprobate de CEC și numărul obținut conform formulei de calcul (a se vedea [Anexa 1](#))**. Aceste discrepanțe demonstrează că,

Comisia Electorală Centrală a acționat contrar Codului Electoral și propriilor argumente prezentate în motivarea hotărârii nr. 4966/2021.

5. ***CEC a acționat în mod deliberat împotriva interesului alegătorilor aflați peste hotarele țării, care și-au exprimat clar intenția de vot.*** În context, reamintim că, în turul doi al alegerilor prezidențiale din noiembrie 2020, rata de participare în străinătate a fost una fără precedent, de 263 177 alegători. Totodată către data de 26 mai 2021, rezultatele înregistrării prealabile arătau 100050 declarații depuse online sau pe suport de hârtie, dintre care 39940 înregistrări făcute în anul 2021. Astfel, CEC a ignorat pe deplin problemele cu care s-au confruntat la ultimele alegeri cetățenii noștri din Marea Britanie, Franța, Germania, Italia și alte state (insuficiența buletinelor de vot, cozile foarte lungi din fața secțiilor de votare, eforturile și cheltuielile enorme suportate de cetățeni pentru deplasarea la vot).
6. ***Partea rezolutivă a hotărârii CEC nr. 4966/2021, în special anexa, nu corespunde după logică și conținut cu partea descriptivă a hotărârii.*** În particular, în partea descriptivă se face referință la: a) organizarea a 150 secții de votare, cheltuielile cărora au fost prevăzute în devizul de cheltuieli estimative elaborate de CEC; b) organizarea a 190 secții de votare, în baza propunerilor ambasadelor; c) organizarea a 162 secții de votare, listă a care a fost transmisă spre avizare Guvernului și MAEIE spre avizare.

Din analiza integrală a textului hotărârii CEC dar și a modului în care s-a desfășurat ședința respectivă putem spune că, sensul inițial a proiectului de hotărâre (prin care s-a propus crearea a 162 secții de votare) a fost deturnat într-un mod brutal și fără nici o justificare de către autorul și susținătorii amendamentelor care au condus la crearea a 139 secții de votare peste hotare.

7. **CEC nu a ținut cont de propria hotărâre nr. 4816 din 30 aprilie 2021 prin care a adoptat devizul de cheltuieli pentru organizarea alegerilor, inclusiv pentru crearea a 150 secții de vot peste hotare.** Deși Guvernul a alocat până în prezent doar cca. 56% din suma estimată în devizul de cheltuieli (125 046,7 mii lei), acesta și-a arătat disponibilitatea de a aloca CEC necesarul suplimentar de mijloace financiare, începând cu 20 iunie 2021. Lipsa comunicării eficiente privind cheltuielile pentru secțiile de votare peste hotare sunt imputabile atât Comisiei Electorale Centrale cât și Guvernului. Totuși, atât timp cât mijloacele financiare necesare sunt identificabile, omisiunea furnizării unui răspuns în termeni restrânși de către Guvern, nu poate constitui un motiv de limitare a numărului secțiilor de votare.

Menționăm că în cadrul ședinței CEC din 05.06.2021, secretarul de stat al MAEIE a confirmat disponibilitatea identificării mijloacelor financiare necesare în bugetul MAEIE, inclusiv pentru constituirea a 191 secții de votare. Totodată, atragem atenția asupra faptului că, în scrutinele precedente, cheltuielile estimate pentru organizarea alegerilor depășeau de regulă cu circa 20% costurile reale/finale suportate de CEC. În astfel de condiții, suntem convingeți că există premise pentru ca CEC să asigure deschiderea a cel puțin 150 secții de votare peste hotare, cu posibilitatea majorării numărului acestora în cazul în care Guvernul va pune la dispoziția CEC suficiente resurse financiare în acest scop.

8. Procesul **decizional privind constituirea secțiilor de votare peste hotare a fost unul lipsit de transparență**, hotărârea respectivă din 5 iunie 2021 fiind adoptată în lipsa consultărilor publice cu participarea tuturor părților interesate. Proiectul inițial al hotărârii CEC (care prevedea constituirea a 162 de secții de votare peste hotare), precum și recomandările Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene privind

numărul și locațiile secțiilor de votare în străinătate nu au fost făcute publice.

ANEXA: 1

Algoritmul de calcul al numărului secțiilor de votare peste hotare, în baza celor trei criterii stabilite în art. 31 din Codul Electoral[\[3\]](#)

Țară	Alegători la ultimul scrutin	Valoarea/pondere alegători (%)	Înregistrare prealabilă	Valoarea/pondere înregistrare prealabilă (%)	Informații MAEIE	Valoarea/pondere informații MAEIE (%)	Valoarea/pondere total (%)	Formula Nr. SV
Stat 1	A1	$A1V = A1 * 100\% / T1$	A2	$A2V = A2 * 100\% / T2$	A3	$A3V = A3 * 100\% / T3$	$W = (A1V + A2V + A3V) / 3$	$N * W / 100\%$
Stat 2	B1	$B1V = B1 * 100\% / T1$	B2	$B2V = B2 * 100\% / T2$	B3	$B3V = B3 * 100\% / T3$	$X = (B1V + B2V + B3V) / 3$	$N * X / 100\%$
Stat 3	C1	$C1V = C1 * 100\% / T1$	C2	$C2V = C2 * 100\% / T2$	C3	$C3V = C3 * 100\% / T3$	$Y = (C1V + C2V + C3V) / 3$	$N * Y / 100\%$

Stat n	D1	D1V= D1*100% / T1	D2	D2V= D2* 100% / T2	D3	D3V= D3*100% / T3	Z=(D1V+D2V +D3V) / 3	N*Z / 100%
Total	$T1 = A1 + B1 + C1 + D1$	100%	$T2 = A2 + B2 + C2 + D2$	100%	$T3 = A3 + B3 + C3 + D3$	100%	100%	N

unde,

A1, B1, C1, D1 reprezintă numărul de alegători aflați peste hotare care au participat la ultimul scrutin în statul de referință.

T1 reprezintă numărul total de alegători aflați peste hotare care au participat la ultimul scrutin.

A1V, B1V, C1V, D1V reprezintă valoarea/ponderea numărului de alegători aflați peste hotare din statul de referință raportat la numărul total de alegători aflați peste hotare care au participat la ultimul scrutin.

A2, B2, C2, D2 reprezintă numărul de înregistrări prealabile efectuate de alegători aflați peste hotare în statul de referință.

T2 reprezintă numărul total de înregistrări prealabile efectuate de alegători aflați peste hotare, în țările de reședință.

A2V, B2V, C2V, D2V reprezintă valoarea/ponderea înregistrărilor prealabile efectuate de alegători aflați peste hotare din statul de referință raportat la numărul total de înregistrări prealabile.

A3, B3, C3, D3 reprezintă numărul de alegători aflați peste hotare potrivit informației prezentate de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene în statul de referință.

T3 reprezintă numărul total de alegători aflați peste hotare potrivit informației prezentate de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene.

A3V, B3V, C3V, D3V reprezintă valoarea/ponderea numărului de alegători aflați peste hotare din statul de referință raportat la numărul total de alegători aflați peste hotare potrivit informației prezentate de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene.

W,X,Y,Z reprezintă **valoarea/ponderea totală a fiecărui stat în parte calculat în baza celor 3 (trei) criterii.**

Valoarea/ponderea totală a fiecărui stat în parte se calculează în funcție de media valorii celor 3 criterii de calcul. Valoarea/ponderea totală va sta la baza calculării numărului total al secțiilor de votare ce urmează a fi constituite în statul respectiv.

Valoarea **N** reprezintă numărul total (150) al secțiilor de votare peste hotare, ce urmează a fi constituite de Comisia Electorală Centrală.

Nr.SV (numărul secțiilor de votare) reprezintă numărul total preconizat de către Comisie al secțiilor de votare peste hotare raportat la valoarea/ponderea totală a fiecărui stat.

* În cazul în care într-un anumit stat nu sunt date în baza unuia dintre cele trei criterii, valoarea inițială utilizată pentru criteriul respectiv va fi 0. Astfel, spre exemplu, în Statul 1, la scrutinul precedent nu a fost constituită nici o secție de votare, din care cauză nu a fost înregistrat nici un alegător. Prin urmare, valoarea atribuită Statului 1 în baza primului criteriu – numărul de alegători care au participat la scrutinul precedent, organizat în circumscripția națională – va fi 0.”

www.alegeliber.md – **Coaliția civică pentru Alegeri Libere și Corecte** este o entitate permanentă, benevolă, constituită din 35 organizații obștești din Republica Moldova cu scopul de a contribui la dezvoltarea democrației în Republica Moldova prin promovarea și desfășurarea alegerilor libere și corecte în conformitate cu standardele ODIHR (OSCE), ale Consiliului

Europei și a instituțiilor specializate afiliate acestuia.

Documentul în format PDF poate fi accesat [aici.](#)

[\[1\]](#) (1) prezența la vot de la scrutinul precedent, (2) rezultatele înregistrării prealabile și (3) numărul și locul aflării a cetățenilor cu drept de vot peste hotare, în baza informațiilor obținute de către MAEIE de la autoritățile competente ale țărilor de reședință.

[\[2\]](#) Formula de calcul a fost propusă de Asociația Promo-LEX și preluată de Asociația pentru Democrație Participativă "ADEPT".

[\[3\]](#) Acest algoritm a fost utilizat de CEC la stabilirea numărului secțiilor de votare peste hotarele țării la alegerile prezidențiale din anul 2020, iar declarativ (fiindcă de facto membrii CEC care au susținut prin vot adoptarea deciziei au neglijat în totalitate algoritmul) acest algoritm ar fi fost la baza stabilirii secțiilor de votare și pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021.

Noi condamnări în cazul lui Andrei Brăguță. 13 colaboratori ai izolatorului de detenție provizorie condamnați pentru tratament inuman și degradant

Astăzi, 4 iunie 2021, Judecătoria Buiucani a emis o nouă sentință pe cazul lui Andrei Brăguță, victimă a tratamentului inuman și degradant, decedat în penitenciar în august 2017. Conform sentinței, 5 din 13 colaboratori ai izolatorului de detenție provizorie al Direcției de Poliție Chișinău au fost condamnați la închisoare cu executare, iar alți 8 – condamnați condiționat.

Amintim că cei 13 colaboratori ai izolatorului de detenție provizorie au cauzat suferințe fizice și psihice lui Andrei Brăguță, care se afla în custodia publică, ceea ce reprezintă tratament inuman și degradant. Aceste acțiuni au fost comise profitând de starea de neputință evidentă a victimei, care se datorează unei boli și dizabilități psihice, comise de mai multe persoane, care din imprudență au cauzat decesul victimei.

Potrivit raportului de expertiză medico-legală din septembrie 2017, Andrei Brăguță a decedat din cauza unei bronhopneumonii purulente. În acest sens, inculpații au admis plasarea lui Andrei Brăguță în izolator dezbrăcat, fără haine, ciorapi și

încălțăminte, fără a fi asigurat cu saltea și plapumă. Aceste condiții au cauzat victimei un prejudiciu corporal efectiv prin suprarăcirea organismului și au favorizat dezvoltarea bronhopneumoniei purulente bilaterale.

Asociația Promo-LEX a atenționat statul, în repetate rânduri, despre problemele cu care se confruntă persoanele cu dizabilități mintale, inclusiv care se află în custodia autorităților.

În acest sens, cazul lui Andrei Brăguță este unul complex care evidențiază probleme de sistem legate de: reținerea persoanei, comportamentul și gestionarea cazurilor cu implicarea persoanelor cu dizabilități, aplicarea abuzivă a măsurii preventive și de arest, tortura și tratamentul inuman și degradant în detenție, calitatea asistenței medicale, ineficiența mecanismului de raportare a faptelor de tortură, calitatea slabă a asistenței juridice prestate de unii avocați. Prin acțiunile tuturor participanților în proces, aceste probleme au fost reconfirmate. Este vital ca problemele constatăte în acest caz să fie soluționate în mod prioritar.

Conform avocatei Asociației Promo-LEX, Victoria Donica (Gamurari), "Suntem mulțumiți de sentința emisă." Totodată, avocata a precizat că "familia victimei consideră că persoanele vinovate urmează a fi sancționate cu cea mai aspră pedeapsă și în urma studierii sentinței motivate, dar și a consultării prealabile cu succesorul părții vătămate, sentința va fi contestată la Curtea de Apel în partea individualizării pedepsei".

Amintim că anterior, [Judecătoria municipiului Chișinău](#) a pronunțat dispozitivul sentinței în legătură cu faptele de tortură, tratament inuman și degradant și vătămări corporale medii comise în privința lui Andrei Brăguță. Astfel, instanța de judecată a decis condamnarea codeținuților lui Andrei Brăguță Totodată, instanța a decis condamnarea a 3 polițiști implicați pe acest caz.

Asociația Promo-LEX reiterează importanța examinării cazului dat, implementarea cât mai rapidă a Convenției ONU Împotriva Torturii, dar și a măsurilor pentru prevenirea problemelor sistemice în penitenciare, evidențiate în recomandările raportului Avocatului Poporului, dar și a rapoartelor Promo-LEX, cu scopul de a preveni apariția unor situații similare cazului Andrei Brăguță pe viitor.

APEL PUBLIC Organizațiile societății civile, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității și Consiliul de Presă solicită concurenților electorali și susținătorilor acestora să nu utilizeze discursul de ură

În contextul campaniei electorale pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021, organizațiile societății civile, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității și Consiliul de Presă atrag în mod repetat atenția asupra faptului că discursul de ură și instigare la discriminare în spațiul public, în mass-media și în mediul online din Republica Moldova este tot mai des utilizat în campaniile electorale și afectează întreaga

societate.

În ultimii doi ani, numărul de cazuri de discurs de ură s-a dublat (de la 2 la 4,9 cazuri pe zi), acest tip de discurs manifestându-se preponderent în context politic (52% din numărul total de cazuri). În același timp, monitorizarea discursului de ură de către Asociația Promo-LEX în contextul [alegerilor locale noi din Chișinău](#) din 20 mai 2018, [alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019](#), [alegerilor locale generale din 20 octombrie 2019](#) și [alegerilor prezidențiale din 2020](#) arată că, candidații și simpatizanții acestora, dar și politicienii sunt atât autori ai discursului de ură, cât și victime.

De asemenea, una dintre organizațiile semnatare, Asociația Promo-LEX, a atras atenția în [Nota analitică](#) cu privire la prevederile documentelor de reglementare internă ale partidelor politice din Republica Moldova că, deși unele partide interzic utilizarea unor forme de exprimare apropiate discursului de ură în statutele lor, totuși în ultimii doi ani, membrii ai acestor partide au utilizat discursul de ură și instigare la discriminare.

Pe de o parte, discursul de ură împotriva candidaților, politicienilor, membrilor de partid și simpatizanții acestora este utilizat și răspândit de către alți politicieni, iar pe de altă parte, prin statutul lor, politicienii care utilizează discursul de ură determină înrădăcinarea prejudecăților, dezvoltarea unor atitudini negative în societate și chiar apariția unor forme de violență față de alte grupuri sociale.

În aceste circumstanțe, organizațiile semnatare, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității și Consiliul de Presă salută includerea, pe data de 12 mai 2021, a prevederilor ce interzic difuzarea spoturilor electorale și a reportajelor susceptibile de a propaga, incita, promova sau justifica ura rasială, xenofobia, antisemitismul sau alte forme de ură fondate pe intoleranță

sau pe discriminare, pe criteriile de sex, de rasă, de naționalitate, de religie, de dizabilitate sau de orientare sexuală în [Regulamentul privind reflectarea campaniei electorale la alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021](#) de către Comisia Electorală Centrală.

Astfel, în contextul campaniei electorale pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021, precum și a [Adresei Curții Constituționale din 10 decembrie 2020](#), semnatarilor apelului îndeamnă **partidele politice, candidații și simpatizanții acestora, precum și politicienii:**

1. Să respecte demnitatea tuturor persoanelor indiferent de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, religie sau convingeri, gen, vârstă, dizabilitate, orientare sexuală, identitate de gen, limbă vorbită, apartenență politică sau orice alt criteriu protejat.
2. Să utilizeze un limbaj respectuos în raport cu contracandidații și oponentii lor politici.
3. Să promoveze discursul public echilibrat în activitatea politică și, în special, în campania electorală.
4. Să se disocieze de mesajele intolerante generate de către membrii de partid.
5. Să reacționeze ferm la mesajele de ură și instigare la discriminare apărute în spațiul public, în mass-media și în mediul online.
6. Să nu admită utilizarea discursului de ură și instigare la discriminare împotriva diferitelor grupuri sociale.
7. Să nu folosească în materialele campaniei electorale imagini sexiste, instigatoare la ură și discriminare.
8. Să nu exprime, susțină sau promoveze idei sau teorii privind superioritatea unui grup de persoane pe baza rasei, originii etnice, religiei, genului, vârstei, orientării sexuale, identității de gen, dizabilității, altor caracteristici personale protejate sau o asociere a acestora.

Lista organizațiilor și autorităților semnatare poate fi

accesată [aici](#)

Moldova și Rusia în vizorul CtEDO pe cauza interdicției accesului în regiunea transnistreană a juriștilor Promo-LEX

Curtea Europeană a Drepturilor Omului ([CtEDO](#)) a comunicat guvernelor Federației Ruse și Republicii Moldova cauza *Zubco*

v. *Republica Moldova și Federația Rusă* (nr. 49508/15). Cauza se referă la interdicția accesului în regiunea transnistreană a juriștilor Promo-LEX.

În acest caz particular, administrația *de facto* de la Tiraspol a interzis accesul în regiune reclamantului care s-a născut în acest teritoriu. Interdicția se referă la refuzul de a intra în regiunea transnistreană a Republicii Moldova din cauza activităților sale în domeniul drepturilor omului realizate în Asociația Promo-LEX și a poziției luate de acesta și Asociație cu privire la încălcările drepturilor omului din regiune. O astfel de interdicție este aplicată în privința tuturor juriștilor și avocaților Promo-LEX. În privința unor avocați Promo-LEX, interdicția este aplicată și de guvernul Federației Ruse în privința accesului pe teritoriul său.

Reclamantul a încercat să conteste interdicția în așa-numitele instanțe transnistrene, dar fără niciun succes și fără a putea participa la ședințele de judecată.

Reclamantul susține că dreptul său la un proces echitabil, astfel cum este garantat de articolul 6 § 1 al Convenției, a fost încălcat. El susține, de asemenea, că a existat o încălcare a articolului 8 al Convenției, deoarece nu și-a putut vizita familia, care locuiește în stânga Nistrului. El se plânge, de asemenea, că a fost încălcat articolul 10 al Convenției, deoarece interdicția i-a fost impusă din cauza declarațiilor sale despre încălcările drepturilor omului comise în regiunea transnistreană. În opinia reclamantului, interdicția impusă acestuia a constituit o încălcare suplimentară a libertății sale de circulație garantată de articolul 2 din Protocolul nr. 4 la Convenție. El susține în cele din urmă că a existat și o încălcare a articolului 13 din convenție. Curtea urmează să se expună asupra cazului după expedierea observațiilor de către Guverne și Asociația Promo-LEX, în interesul reclamantului.

Potrivit Avocatului Asociației Promo-LEX, Directorului

Programului Drepturile Omului, Vadim Vieru "comunicarea acestui caz de CtEDO reconfirmă abuzurile comise de către administrația de facto de la Tirapol în privința Asociației Promo-LEX. Aceste abuzuri continuă și în prezent. Avocații Asociației nu au acces în regiunea transnistreană și nu-și pot exercita activitatea de apărători ai drepturilor omului. Chiar dacă aceste abuzuri se perpetuează încă din 2015, problema accesului apărătorilor drepturilor omului în regiunea transnistreană nu este discutată în formatul 5+2 sau pe o altă platformă de negocieri. La nivel național nu există mecanisme eficiente de protecție a apărătorilor drepturilor omului, mai ales dacă aceștia sunt persecutați de administrația separatistă".

Potrivit Reclamantului Alexandru Zubco "Această cauză reprezintă o problemă pentru siguranța tuturor apărătorilor drepturilor omului și scoate în evidență lipsa unor instrumente naționale de protecție a apărătorilor drepturilor omului pe întreg teritoriul Republicii Moldova."

Amintim că Asociația Promo-LEX este interzisă oficial în regiunea transnistreană din 2015. Așa-zisul Comitet al securității de stat a deschis „anchetă penală împotriva Promo-LEX pentru pretinse „acțiuni menite să întrerupă procesul de negocieri 5+2” și pentru „acțiuni subversive împotriva statalității transnistrene”. Regimul separatist a început să urmărească activitatea Promo-LEX și să creeze obstacole de prin 2007. În paralel, "KGB-ul" local a demarat o campanie denigratoare împotriva Asociației, recurgând la amenințări împotriva partenerilor și beneficiarilor organizației. Drept consecință, organizațiile neguvernamentale care au rămas în regiunea transnistreană au fost obligate să renunțe la activitățile ce vizează drepturile omului și la promovarea valorilor democratice.

Mai multe detalii cu privire la situația apărătorilor drepturilor omului, dar și necesitatea implementării unui mecanism național de protecție a acestora găsiți [aici](#)

Pentru informații suplimentare:

Vadim Vieru, Avocat

Directorul Programului Drepturile Omului

Email: vadim.vieru@promolex.md

Tel: +37368017507

Constatări îngrijorătoare ale Misiunii de observare Promo- LEX în cel de-al doilea raport de monitorizare a alegerilor Parlamentare anticipate din 11 iulie 2021

Asociația Promo-LEX a lansat astăzi cel de-al doilea Raport al Misiunii de observare (MO) Promo-LEX a alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021. Raportul reflectă constatările cu caracter electoral raportate de către observatori în perioada 12- 25 mai 2021.

Principalele aspecte reflectate în raport țin de:

Tendențele perpetuate în desfășurarea campaniei electorale

Până în data de 26 mai 2021 CEC a înregistrat opt concurenți (șase partide și două blocuri electorale), iar alte două dosare sunt în examinare. Cota minimă de reprezentare pentru ambele sexe (40%) a fost respectată de către toți candidații. De asemenea menționăm că, în toate cele opt cazuri, poziționarea candidaților pe liste a fost făcută cu respectarea prevederilor legale, minimum patru candidați la fiecare zece locuri. În același timp, MO Promo-LEX a constatat că, majoritatea concurenților au început activitățile de agitație electorală în lipsa persoanelor de încredere înregistrate.

Totodată, potrivit observatorilor Promo-LEX, unii (potențiali) concurenți electorali au început agitația electorală înainte de termenul legal stabilit. Astfel, au fost raportate cel puțin 15 activități cu tentă electorală (fără îndemn la vot) desfășurate de concurenți/potențiali concurenți, precum și 18 cazuri de îndemn la vot pentru un anumit concurent/potențial concurent electoral (17 – Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor (BECS), 1 – Partidul Politic „ALIANȚA PENTRU UNIREA ROMÂNILOR (AUR)).

Din momentul înregistrării oficiale în cursa electorală, în perioada 21 – 25 mai 2021, au fost raportate 46 de activități

desfășurate de patru concurenți electorali: PAS – 80%, BECS – 11%, Blocul electoral „RENATO USATÎI”(BERU) -7% și PPȘ -2%. Cele mai populare activități au fost distribuirea materialelor electorale (63%) și întâlnirile cu alegătorii (28%).

Observatorii Promo-LEX au raportat de asemenea, cel puțin 121 cazuri (BECS) ce pot fi calificate drept utilizare a resurselor administrative. Dintre acestea, 120 de cazuri țin de implicarea angajaților din sectorul public în activități de campanie electorală și un caz de asumare a meritelor pentru servicii efectuate din bani publici.

La fel, au fost raportate cel puțin trei cazuri ce pot fi calificate drept oferire de cadouri cu impact electoral (BECS – 2, BERU – 1), dar și un caz ce poate fi calificat drept implicare a Președintelui Republicii Moldova în campania de susținere a unui concurent electoral (PAS).

Concurenții electorali pot cheltui la alegerile parlamentare anticipate de 4 ori mai puțini bani, comparativ cu scrutinul parlamentar din 2019

În perioada de referință, CEC a stabilit un plafon general al mijloacelor financiare ce pot fi transferate pe contul „Fond electoral” al concurentului electoral și al grupului de inițiativă în mărime de 20 707 700 lei, de circa patru ori mai puțin decât pentru alegerile parlamentare din 2019 (86 871 856 lei). Diferența considerabilă a valorilor maxime stabilite în

2019 și 2021 se datorează modificării prevederilor Codului electoral (august 2019) și stabilirii unui plafon de 0,05% din veniturile prevăzute în legea bugetului de stat pentru anul respectiv

Conform observatorilor Promo-LEX, până la 25 mai 2021, pe pagina web a CEC nu a fost publicat nici un raport al partidelor politice care urmează să efectueze viramente în contul "Fond electoral". În plus, informația privind deschiderea contului "Fond electoral" a fost prezentată doar de PAS, termenul limită pentru publicarea informației fiind 26 mai 2021.

Înregistrarea prealabilă – instrument în baza căruia cetățenii pot influența numărul și geografia amplasării secțiilor de votare

Atragem atenția asupra creșterii numărului de înregistrări prealabile cu circa 40 000 comparativ cu alegerile prezidențiale din noiembrie 2020. Potrivit estimărilor Promo-LEX, pe perioada ultimelor două săptămâni, doar în baza indicatorului legal privind numărul de înregistrări prealabile, în cazul a cel puțin 8 state s-a modificat numărul secțiilor de votare.

Astfel, în urma estimărilor Promo-LEX, dacă luăm ca bază de calcul 150 SV bugetate de CEC, cele mai multe secții urmează a fi constituite în Italia (28), Federația Rusă (21), Germania (13), Marea Britanie (11), Franța (9) și România (9).

De asemenea, având drept bază de calcul 191 SV propuse de MAEIE, cele mai multe SV urmează a fi constituite în Italia (37), Federația Rusă (29), Germania (17), Marea Britanie (16), Franța (12) și România (11).

Riscuri privind buna organizare și desfășurare a scrutinului

MO Promo-LEX atrage atenția asupra unor incertitudini privind constituționalitatea art. 51 alin. (4) Cod electoral. Aceasta

se referă la interdicția de atragere la răspundere a candidaților sau supunerea unor sancțiuni pe perioada electorală, fără consimțământul organului electoral care i-a înregistrat. Pornind de la faptul că o normă cu exact aceeași formă și conținut ca prevederea de la art. 51 alin. (4) Cod electoral, a fost declarată anterior neconstituțională, MO Promo-LEX consideră că aceasta nu trebuie și nu poate fi aplicată de autorități, iar concurenții electorali nu se pot prevala de aceste garanții.

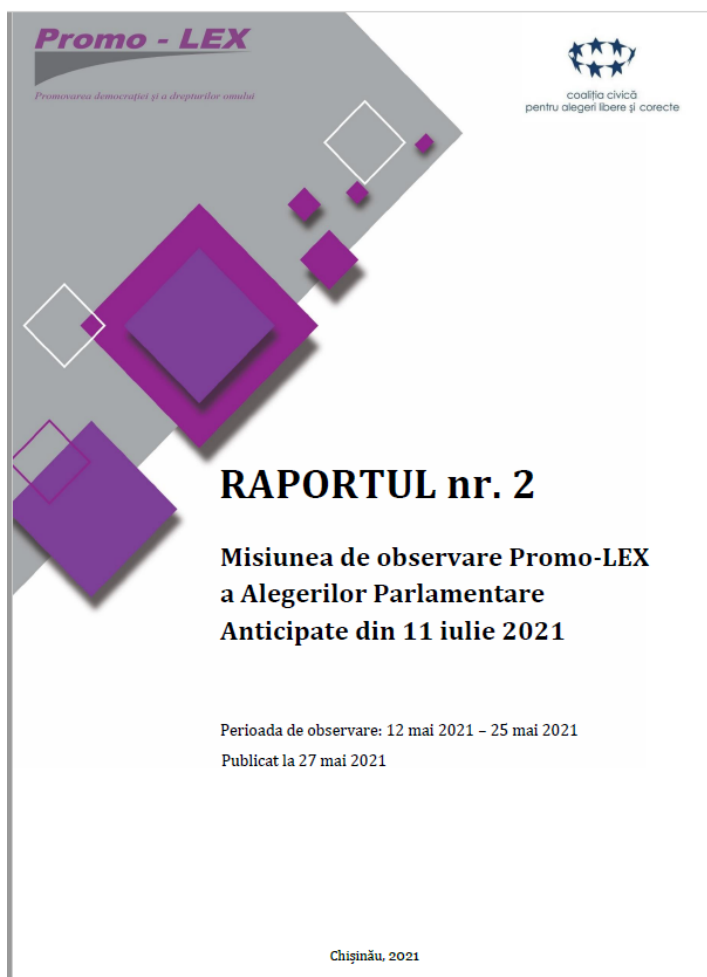
De asemenea, MO Promo-LEX remarcă faptul că în plin proces de organizare a alegerilor și în condițiile demarării activităților de agitație electorală, încă nu există o reglementară clară a măsurilor de prevenire și control al infecției COVID-19 în context electoral. În lipsa unor astfel de măsuri, există riscul că ar putea crește rata de contaminare cu infecția COVID-19.

În continuare, constatăm lipsa unei hotărâri de Guvern care ar asigura acoperirea deplină a cheltuielilor aferente organizării alegerilor parlamentare anticipate. Reiterăm îngrijorarea privind starea de incertitudine existentă cu privire la capacitatea autorităților publice centrale de a identifica resurse financiare suficiente pentru buna desfășurare a scrutinului.

În perioada monitorizată Comisia Electorală Centrală a aprobat 63 de hotărâri, printre care un regulament, iar alte două au fost ajustate la normele legale specifice sistemului proporțional. În același timp, potrivit Promo-LEX, cel puțin încă cinci regulamente CEC necesită a fi adaptate la modificările Codului electoral.

Constatăm și la acest scrutin ignorarea de către APL a competențelor pe care le dețin cu privire la desemnarea membrilor în organele electorale. Astfel, MO Promo-LEX a identificat cel puțin șapte CECE II (19%) în care niciun membru nu a fost desemnat de către APL de nivelul II.

Încă un scrutin marcat de cazuri de incitare la ură și discriminare

În baza informațiilor raportate de către monitori, în perioada 11-24 mai 2021, au fost identificate cel puțin 23 de cazuri de discurs de ură și instigare la discriminare în spațiul public, în mass-media și în mediul online din Republica Moldova.

Astfel, șase concurenți electorali/politicieni au utilizat forme intolerante de exprimare: Renato Usatîi (BERU) – cinci cazuri și Vladimir Voronin (BECS), Octavian Ț(BE (PUN), Vasile Bolea (BECS) și Vladimir Odnostalco (BECS) – câte un caz.

Din cele 23 de cazuri de discurs de ură sau instigare la discriminare identificate, în 9 cazuri au fost vizați concurenți/potențiali concurenți/politicieni: Vladimir Voronin (BECS) – 2 cazuri, Maia Sandu (Președinte Republica Moldova) – 2 cazuri, Natalia Albot (activistă și jurnalistă înaintată pe lista PAS și care s-a retras pe data de 21.05.2021 / 2 cazuri), Igor Dodon (BECS), Dumitru Diacov (PDM) și Vasile Bolea (BECS) – câte un caz.

Raportul integral poate fi accesat [aici](#).

Misiunea de observare a alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 este desfășurată de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin Programul „Democrație, Transparență și Responsabilitate”, precum și al Oficiului Ambasadei Regatului Țărilor de Jos la Chișinău prin proiectul „Suport pentru informarea cetățenilor și observarea civică a alegerilor parlamentare anticipate din 2021 în secțiile de votare create alegătorii din regiunea Transnistreană”. Componenta „Discursul instigator la ură” este susținută de către Departamentul Justiție și Drepturile Omului al Fundației Soros Moldova prin proiectul „Consolidarea unei platforme de dezvoltare a activismului și educației de Drepturi ale Omului în Republica Moldova – etapa a IV-a”

Pentru informații, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX;

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: inga.stegarescu@promolex.md

**GHID. Cum să devii DISIDENT
la Tiraspol**

GHID. CUM SĂ DEVII DISIDENT LA TIRASPOL

1 Critici "liderul rmn"

Tatiana Belova

Serghei Mirovici

Pensionari. Condamnați pentru
critica adusă "liderului rmn"

Reprezentant al opoziției
de la Tiraspol. A părăsit
regiunea transnistreană
de frica persecuțiilor

Alexandr Samonii

- ## 2
- participi la un protest pașnic;
  - critici administrația *de facto*.

3 Scrii o carte despre "armata rmn"

Jurnalistă. A părăsit
regiunea transnistreană
de frica persecuțiilor

Larisa Kalik

Pensionar. Riscă 11 ani
privațiune de libertate.
Continuă lupta cu
administrația *de facto*

Mihail Ermurachi

- ## 4
- critici "liderul rmn";
  - critici misiunea de pacificare;
  - negi existența rmn.

*DISIDÉNT, *disidenți, s. m. Persoană care face opinie separată față de majoritate*

Libertatea de exprimare întotdeauna s-a aflat sub presiune în regiunea transnistreană, însă anul 2020 a fost unul "special". În 2020, activiștii locali, dar și simplii locuitori ai regiunii au fost persecutați pentru diferite "fapte grave": critici în adresa liderului rmn, participarea la proteste pașnice, scrierea cărților "extremiste", negarea rolului

pozitiv al misiunii de pacificare, negarea existenței rmn etc. Dacă unele dintre aceste persoane au fost condamnate și private ulterior de libertate, altele au fost nevoite să părăsească regiunea. Puține persoane încă, continuă lupta cu administrația *de facto* de la Tiraspol.

Mai multe detalii despre restricționarea libertății de exprimare în stânga Nistrului găsiți în Raportul – Drepturile Omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova. Retrospectiva anului 2020: <https://bit.ly/3utv5P2>, dar și în Raportul – Situația Respectării Drepturilor Omului în regiunea transnistreană pe timp de pandemie COVID-19: <https://bit.ly/3i7oUh5>

**APEL PUBLIC | Asociația
Promo-LEX solicită
instituțiilor vizate să
informeze studenții cu
reședința în localitățile în
care își fac studiile, despre
mecanismul de votare la
alegerile din 11 iulie 2021**

Instituțiilor de învățământ superior

APEL PUBLIC

Asociația Promo-LEX solicită instituțiilor vizate să informeze studenții cu reședința în localitățile în care își fac studiile, despre mecanismul de votare la alegerile din 11 iulie 2021

Potrivit art. 9 alin. (2) din Codul electoral, în cazul în care alegătorul are și domiciliu, și reședință, în perioada valabilității reședinței, el votează în localitatea în care își are reședința. Respectiv, **studenții și elevii cu drept de vot care au înregistrare la reședință în localitățile unde își fac studiile (de ex. Chișinău, Bălți, Cahul, Comrat, Taraclia) vor fi obligați de norma legală să voteze anume în aceste unități administrativ-teritoriale.** În acest fel, ei nu vor putea vota la secțiile de votare deschise în localitățile unde își au domiciliu (la baștină).

Având în vedere faptul că **alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 se vor desfășura în perioada vacanței studenților**, putem presupune că mulți dintre aceștia se vor afla la domiciliu. Contextul pandemic de asemenea a determinat desfășurarea studiilor în format online sau mixt, care la fel presupune aflarea studenților la domiciliu.

Asociația Promo-LEX recomandă studenților care intenționează să voteze la o altă secție de votare decât conform reședinței valabile/domiciliului, să depună o declarație de ședere la autoritatea administrației publice locale din localitatea unde dorește să voteze până în data de 10 iunie 2021, inclusiv.

În context, Asociația Promo-LEX face apel către administrația universităților privind necesitatea informării studenților cu referire la condițiile de votare la alegerile parlamentare din 11 iulie 2021.

**[INFOGRAFIC] Rata de
încarcerare în regiunea
transnistreană a Republicii
Moldova**

RATA DE ÎNCARCERARE ÎN REGIUNEA TRANSNISTREANĂ

Rata de încarcerare

calculată la 100 mii de locuitori

Republica Moldova

166,5

Regiunea transnistreană

551,7

Federația Rusă

356,1

Media Europeană

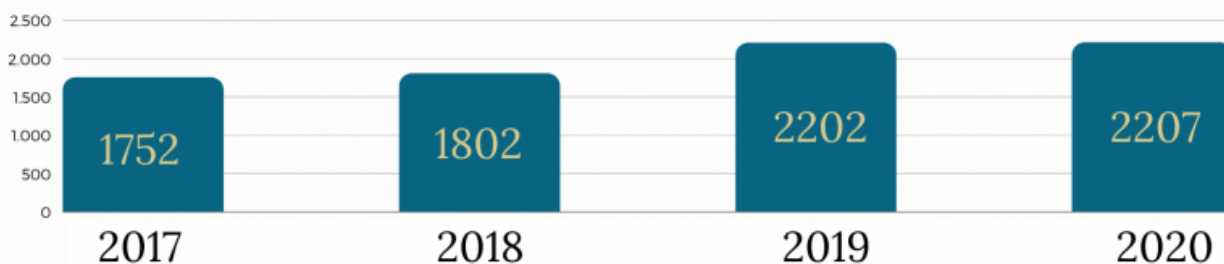
103,2

cea mai mare rată a încarcerării în Europa

Populația regiunii transnistrene constituie cca 400 mii locuitori

NUMĂRUL PERSOANELOR DEȚINUTE ILEGAL ÎN ULTIMII PATRU ANI

Notă : Constatăm că numărul total de 2207 persoane nu include și persoanele "reținute" și deținute în cadrul pretinselor izolatoare de detenție provizorie din cadrul "comisariatelor de miliție".

Rata de încarcerare în regiunea transnistreană este de aproximativ 551 de persoane la o sută de mii de locuitori, ceea ce depășește aproape de șase ori media europeană de încarcerare și aproximativ de trei ori cea a Republicii Moldova. Totodată, aceasta reprezintă cea mai mare rată a încarcerării din Europa.

Pe parcursul ultimilor patru ani, numărul persoanelor aflate în detenție în regiunea transnistreană a crescut constant. Astfel, la 1 ianuarie 2020, în "închisorile" din regiunea transnistreană se aflau cu 455 deținuți mai mult, decât la 1 ianuarie 2017.

Mai multe detalii despre situația persoanelor private de libertate în stânga Nistrului găsiți în Raportul – [Drepturile Omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova. Retrospectiva anului 2020](#)

[INFOGRAFIC] Deținuți ilegal în regiunea transnistreană a Republicii Moldova

#PromoLEX

#regiuneatransnistreană

#DrepturileOmului

DEȚINUȚI ILEGAL ÎN REGIUNEA TRANSNISTREANĂ

LA 1 IANUARIE 2020 ÎN LOCURILE DE
DETENȚIE DIN REGIUNEA TRANSNISTREANĂ
SE AFLAU 2207 PERSOANE

1824 SENTINȚĂ

383 ÎNCHEIERE
DE AREST

Arestul preventiv examinat de către
pretinsa judecătorie supremă

Arestul preventiv examinat de către
pretinsele judecătoriai raionale

53

conestații împotriva aplicării
arestului preventiv

77,35% MENȚINUTE

414

cereri de aplicare a arestului
preventiv

94% RATA DE ADMITERE

64

conestații împotriva încheierii
de prelungire a arestului preventiv

79,68 MENȚINUTE

1231

cereri privind prelungirea
arestului preventiv

99,75% RATA DE ADMITERE

PÂNĂ LA 21 MAI 2021 CtEDO A PRONUNȚAT

➡ 19 hotărâri în 39 de cauze în care a constatat violarea art. 3 CEDO
(dreptul de a nu fi supus torturii și relelor tratamente)

➡ 21 hotărâri în 39 de cauze în care a constatat violarea art. 5 CEDO
(dreptul la libertate și siguranță)

Până la 1 ianuarie 2020, în penitenciarele din regiunea transnistreană se aflau **2207 persoane**.

Promo-LEX atenționează asupra problemei ce ține de supraaglomerarea din locurile de detenție ale regiunii transnistrene, în special în contextul pandemiei de COVID-19!

Amintim că, până la 21 mai 2021, CtEDO a pronunțat:

- 21 hotărâri în 39 de cauze în care a constatat violarea art. 5 CEDO – dreptul la libertate și siguranță;
- 19 hotărâri în 39 de cauze în care a constatat violarea art. 3 CEDO – dreptul de a nu fi supus torturii și relelor tratamente.

Mai multe detalii despre condițiile detenției și arestările abuzive în regiunea transnistreană găsiți în [Raportul – Drepturile Omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova. Retrospectiva anului 2020](#)